

Radio Magazine

Radio Bloemendaal

maart - april 2017

. Humor tegen haat
. Passie en Pasen
. Jan Greven
. Klaas Vos

Colofon

8^e jaargang nr. 2, maart / april 2017

Radio Bloemendaal Kerk Zonder Grenzen Magazine

Dit tweemaandelijks verschijnende magazine voor luisteraars van **Radio Bloemendaal** is een gezamenlijke uitgave van de Stichting Kerk Zonder Grenzen en de Radio Raad van de Protestantse Gemeente in Bloemendaal en Overveen die beide van de zender gebruik maken. De programmering van de zender, waarvan de Protestantse Gemeente eigenaar is, gebeurt in nauwe samenwerking.

Frequentie: 1116 AM en ook www.radiobloemendaal.nl

Redactie

Aart Mak (eindredactie), Dorien Veldman, Adrie Winter en Christien Jansen.

Redactie-adres

Radio Bloemendaal, Kerkplein 20,
2061 JD Bloemendaal. Telefoon: 023-7370098
E-mail: radiobloemendaal@kerkzondergrenzen.nl

Abonnementen

€ 12,50 per jaar. Opgaven voor abonnementen en mutaties aan het hierboven genoemde adres.

Websites

- www.radiobloemendaal.nl Via deze site zijn ook de radio-uitzendingen te beluisteren.
- www.kerkzondergrenzen.nl Via deze site zijn veel programma's te downloaden en zijn een wekelijkse column en toespraken te vinden.
- www.kerkpleinbloemendaal.nl Dit is de website van de locale gemeente.
- www.alledagkerk.nl Op deze site vindt u de voorgangers en kunt u ook preken downloaden.

Giften en financiële ondersteuning

- voor Stichting Kerk Zonder Grenzen, wat betreft missionair werk, omroeppastoraat en projecten IBAN: NL28INGB0001522222 of IBAN: NL05RABO0384474888 t.n.v. Kerk Zonder Grenzen te Bloemendaal
- wat betreft het in standhouden van de zender en pastoraat IBAN: NL07INGB0000167316 t.n.v. Prot. Gemeente Bloemendaal en Overveen, afd. Radio

Grafische vormgeving

Cliff Barrow, Bloemendaal

Productie en verzending

Uitgeverij Narratio, Gorinchem

Van de redactie

Hiernaast vindt u voor één keer een column van Tom de Haan. Tom is sinds 2013 door de Protestantse gemeente Haarlem aangesteld voor vier dagen per week als stadsdominee, gericht op de stad en dus alle Haarlemmers. Vaak is hij te vinden in de Sint Bavo aan de Grote Markt. Verder werkt Tom een dag per week voor Kerk Zonder Grenzen en werkt hij voor Radio Bloemendaal mee aan het programma Woord op Zondag.

In dit nummer lezen en leven wij toe naar Pasen. Precies op 1 maart, Aswoensdag, begint het aftellen van de veertig dagen. Ook merkbaar via de radio: zie de programmapagina's met o.a. de vespers in de weken tot half april. Verder in dit nummer interviews met Jan Greven (over de Bergrede) en Klaas Vos (over zijn afscheid). En dan zijn er allerlei vooruitblikken op wat komen gaat, via radio en internet, live en terugluisterend. Dit Radiomagazine is als altijd bedoeld om u alvast de smaak te pakken te laten krijgen. En voor wie er met de naderende lente op uit wil, lees dan ook eens *Ook de moeite waard* op pagina 23.

Wij wensen u goede dagen,
met inkeer en met vreugde!

Waarheid

Kan een leuke toegankelijke dominee wel een échte dominee zijn? Of anders: als de kerk leuk zou zijn, is het dan nog wel een échte kerk? Het lijkt erop dat hoe meer zwart-wit we een plaatje kunnen maken, hoe eerder we het echt en waar vinden. Deze manier van denken noem ik orthodox. En mijn punt is die het buiten de kerk net zo populair is als binnen de kerk. Of eigenlijk erger: de gelovige dankt zijn identiteit aan de ongelovige en andersom. Het is simpelweg vijanddenken: zolang je zelf niet zo bent als die ander, weet je gelukkig nog wie je bent. Noem het dus ook maar onzekerheid.

Uitgesleten loopgraven

Ik was er zo stilaan wel aan gewend geraakt dat religie en geloof meestal op deze zwart-wit manier bekeken werden. De loopgraven van gelovigen en ongelovigen zijn al grondig uitgesleten. Alleen nu we ons steeds meer in een sfeertje van gezellig meedoen of oprotten sociaal en politiek weer richting zwart-wit denken gaan begeven, nu de politiek zo af en toe de rechterlijke macht onderuit probeert te halen en daarmee onze belangrijkste vorm van waarheidsvinding en rechtvaardigheid in een mist van nepnieuws verborgen houdt, nu moeten we dat vijanddenken zelf toch hoognodig als vals gaan ontmaskeren.

Waarheid

Eén moeilijkheid: als we iets vals willen noemen, dan moeten we dus ook een idee hebben van wat waar is. Welnu, dat is niet zo moeilijk: waarheid is voor iedereen gelijk. Simpel, hè? De rechtspraak heeft er de handen vol aan. Het lukt niet altijd. Maar alles wat in elk geval niet voor

iedereen hetzelfde is, is geen waarheid en moeten we dus ook niet zo noemen. Een Nederlandse identiteit heeft dus niets met waarheid te maken. Een kerklidmaatschap ook niet. Je merk schoenen, je huis enzovoort, allemaal prima, maar geen waarheid.

“Gaat lekker Tom, maar wat is dan wél waarheid?” Ja, daar wordt het lastiger. Wat mij helpt, is de gedachte dat je waarheid op het spoor kunt komen op die momenten dat de verschillen tussen mensen er even niet toe doen. Dus niet het moment dat iedereen precies hetzelfde is(!), maar het moment - meestal een gevoel - dat iedereen met elkaar verbonden is. Je voelt hoe het gebeurt in het filmpje *All that we share*, te bekijken op YouTube.

Stilte

Als ik het persoonlijk maak: ik kan het ervaren tijdens concerten of kerkdiensten, maar ben ook erg gaan houden van de stiltemeditatie op maandagochtend in de veel te koude Grote- of St. Bavo kerk. Natuurlijk is niet iedereen daar, maar iedereen is wel welkom. In die zin is het voor iedereen gelijk. Wat ook helpt, is dat er niet gepraat wordt. Van veel mensen ken ik alleen het gezicht en weet ik alleen of ze wel of niet verkouden zijn, toch delen we na een jaar al vele uren aan gezamenlijke stilte. Iedereen is er helemaal zelf, maar tegelijk maakt het niet uit wie je bent. Laten we stilte dus ook maar toevoegen als een van de tekenen van waarheid.

Tom de Haan

Ester: voor een betere weerstand

Antiquariaten doen het weer goed deze dagen. *The plot against America* van Philip Roth en *1984* van George Orwell staan ineens weer hoog genoteerd in de bestsellerslijsten. Vergeten literatuur wordt tevoorschijn gehaald om de actualiteit te kunnen duiden. Aleid Truijens schreef onlangs in de Volkskrant dat literatuur een middel is om scherper naar de wereld te kijken. 'Een verzonden wereld werpt een ander licht op de echte. Elke week een paar uur lezen en daarover praten, dat verheldert hoofd en hart meer dan vele lessen burgerschap.'

Lezen tussen de regels door

En zo heeft het boekje Ester, dat de komende weken in de ochtenddienst van Radio Bloemendaal gelezen wordt, door de geschiedenis ook gefunctioneerd. Het poogt met een verhaal te duiden wat er aan de hand is in een cultuur waarin pessimisme, wanhoop en haat zegevieren. En tegelijk probeert het daar ook iets tegenover te stellen. Hoogst verborgen stemmen die tussen de regels door laten

zien dat we niet aan de willekeur van het lot zijn overgeleverd, maar zelf geroepen worden om op tijd onze rol te spelen in een geschiedenis die pessimisme, wanhoop en haat kan keren in moed, hoop en liefde. Nee, het woordje 'God' komt in dit boek niet voor. We worden uitgedaagd om tussen de regels door te lezen waar het over gaat. Misschien licht zijn naam wel op in dat meisje Ester. Dat weesmeisje dat net als Mozes aan het hof van de tiran haar rol moet spelen. Haar naam betekent zoiets als: ik die verborgen ben... In haar naam schuilt misschien wel het geheim van heel de Bijbelse boodschap.

Midden in de dagelijkse realiteit

De kerk is nooit zo dol geweest op dit boek. Luther schijnt ooit gezegd te hebben dat dit boek nooit opgenomen had mogen worden in de Bijbel. De lezer die op zoek is naar stellige zekerheden of mooie metafysische dromerijen, wordt inderdaad ernstig teleurgesteld. Dit boekje maakt ons niet 'zen' en leidt ons niet af van de werkelijkheid, maar zet ons als lezers midden in de dagelijkse realiteit. Er gaat van dit verhaal een appèl uit: waar sta jij deze dagen? Welke koers vaar jij? Spreek je mee met de massa of laat je een kritische tegenstem horen? Na de oorlog kon je op vele Hollandse markten Hebreeuwse boekrolletjes

kopen. Buit gemaakt in de lege huizen van vermoorde joden. En het opvallende was dat je er donder op kon zeggen dat negen van die tien rollen het boekje Ester bevatte. Populaire literatuur in tijden van grote benauwdheid, in tijden van brallende tirannen en haatdragende politici. Actuele literatuur dus; ook deze dagen.

Humor tegen haat

Wie nu een buitengewoon ernstige serie verwacht, kan ik geruststellen. Want dit boek is tegelijk ook vol humor en loopt uit op een heus carnaval. Met humor bestrijd je het best de ijzige ernst van haat

en verdeeldheid, zo weet de synagoge al heel lang. Als de naam Haman klinkt, moet er ook stevig worden geschreeuwd en getrommeld. Zijn naam staat voor alles wat de menselijkheid onder de voet loopt en zal in alle eeuwen bestreden moeten worden. En met het joodse poerimfeest moet zoveel gedronken worden dat Haman wordt vergeten en uitgewist. Het is misschien wel wat ook wij met Pasen willen vieren. Alles wat in het teken staat van de dood, wordt van de troon gehaald door een stem die zegt: vreest niet, ik ben met je!

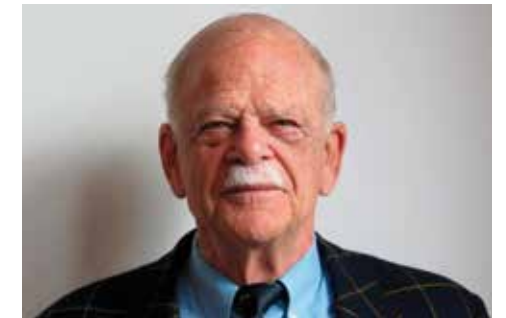
Ad van Nieuwpoort

Areopagus

De grondwet als houvast in roerige tijden?

Op 12 maart, de zondag voor de Tweede Kamerverkiezingen, gaat Ad van Nieuwpoort in een nieuwe aflevering van Areopagus Bloemendaal van 16.00 tot 17.00 uur in gesprek met Bas de Gaay Fortman. Hij zal in de Dorpskerk van Bloemendaal met hem praten over zijn recente publicaties *Moreel leiderschap in ontwrichtende tijden* en *Grondwetswijzer*. Aan de vleugel zit die middag Amos Osterhaus. Het programma is live te volgen via www.radiobloemendaal.nl.

Na zijn vertrek uit de Tweede Kamer bekleedde De Gaay Fortman een groot aantal bestuursfuncties en hooglerschappen, met name op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking en op kerkelijk gebied. Ook is hij regelmatig als voorganger op kerkelijke kansels te vinden. De Gaay Fortman is tegenwoordig verbonden aan het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten

(SIM) in Utrecht. Hij is hoogleraar Political Economy of Human Rights aan de Universiteit Utrecht en emeritus hoogleraar Political Economy aan het Institute of Social Studies in Den Haag. Tevens is De Gaay Fortman Chair van het *Working Programme "Ordering and disordering: states societies and conflict"* van the Netherlands Research School for Development Studies verbonden aan de Universiteit Utrecht en had hij zitting in de subcommissies mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking van de Adviesraad Internationale Vraagstukken.

Op zondag 9 april gaat Ad van Nieuwpoort in gesprek met Dick Boer, CEO van Ahold.

Muren

Wieke Biesheuvel, bekend als columnist van het weekblad Libelle, schrijft sinds juli 2016 voor het RadioMagazine over wat haar opvalt of bezighoudt in Zambia, het Zuid-Afrikaanse land waar ze met haar man sinds een aantal jaren woont en werkt.

Zeven keer om de muur van Jericho heen lopen en toen duvelde hij om, zo gaat het Bijbelverhaal. Als kind geloofde ik heilig in die spannende vertelling. Tien jaar later natuurlijk niet meer. 't Mocht wat, gewoon een eindje wandelen en dan zou zo'n muur in elkaar zakken? Daar komt vandaag de dag meer bij kijken. We zien de gevolgen van onbegrip en onvermogen om elkaar het voordeel van de twijfel te gunnen dagelijks in het nieuws.

Ik ben fan van *De Rijdende Rechter*. Omdat ik ervan leer dat communicatie met wederzijds respect belangrijker is dan wat dan ook. Deze keer ging het om een op instorten staande muur tussen twee buurtuinen. Buurman en buurvrouw hadden elkaar nog nooit gesproken, ook

nooit kennis gemaakt. Loop zeven keer om jullie muur heen, dacht ik. Na veel gesteggel en gedoe met advocaten kwam de uitspraak: de muur moest worden afgebroken en beide partijen moesten in goed overleg voor een andere afscheiding zorgen en de kosten moesten worden gedeeld. Dat beloofden ze.

Hoe moeilijk is het om je aan elkaar voor te stellen als je ergens komt wonen? Met een kopje koffie erbij waren ze er vast wel uitgekomen. Het aardige van de uitspraak van de rechter was dat de partijen nu eindelijk aan dat kopje koffie zouden beginnen. Ik vind het prachtig dat die rechter elke zitting eindigt met: "en zo zit het!" Oftewel: nou geen geleuter meer, zorg er als volwassen mensen voor dat je er op een fatsoenlijke manier uitkomt.

De Berlijnse Muur, de Chinese Muur, de muren in Gaza, de Mexican wall... er zijn er zeker nog veel meer. Allemaal monumenten van achterdocht. Van star onbegrip ook, voor wat er aan beide kanten van die muren leeft. Elkaar (willen) begrijpen is vaak waanzinnig moeilijk.

Waar moet je in vredesnaam beginnen? Bij jezelf denk ik. Een open blik, open hart en ziel, en vooral geen muren om jezelf heen bouwen. Pfff, in een volgend leven kom ik vast terug als dominee...

Wieke Biesheuvel

Op weg naar Pasen

STILLE WEEK

Het voorjaar bloeit, de knoppen breken en bloesems geven taal en teken

De vogels zingen. God wat is dit mooi. Ook ik wil zingen in mijn alledaagse kooi.

Maar kan niet. Deze dagen staat tussen de takken uw bebloed gelaat.

De bomen lopen wonderbaarlijk uit rond uw verminkte, naakte huid.

Spijkers die hand en hout doorboren, de aarde bloeit als nooit tevoren.

Ik hunker naar wat gaande is, naar opbloeit en verrijzenis.

Maar kan het voorjaar nog niet aan, eerst moet de Heer zijn opgestaan.

Jaap Zijlstra, 'Wij hebben de zon', 1979

PASEN

Een diep verdriet dat ons is aangedaan kan soms, na bittere tranen, onverwacht gelenigd zijn. Ik kwam langs Zalk gegaan, op Paasmorgen, zéér vroeg nog op den dag. Waar onderdijks een stukje moestuin lag met boerse rijtjes primula's verfraaid, zag ik, zondags getooid, een kindje staan. Het wees en wees en keek mij stralend aan. De maartse regen had het 's nachts gedaan: daar stond zijn doopnaam, in sterkers gezaaid.

Ida Gerhardt (uit 'Vijf vuurstenen', 1974)

CHRISTUS ALS HOVENIER

Eén Rembrandt kende als kind ik goed: de Christus met de grote hoed wandelend in de ochtendstond. En, naar er bij geschreven stond: Hij was een hovenier.

En nóg laat ik mijn tranen gaan als in de gaarde ik Hem zie staan, en - wat terzijde - in stille schrik die éne, zij die dacht als ik: Het was de de hovenier.

O kinderdroom van groen en goud - géén die ontnam wat ik behoud. De laatste hoven naderen schier en ijler wordt de ochtend hier. Hij is de hovenier.

Ida Gerhardt (uit 'De hovenier', 1961)

Onzichtbaar leven

radio, zondagen 5, 12, 19 en 26 maart en zondag 9 april om 19.00 uur; herhaling de zondag erop om 11.30 uur

In dierentuin Artis in Amsterdam is ruimte gemaakt voor de grote Mara of Patagonische haas, een tamelijk groot knaagdier, verwant met de cavia. Mara's zijn in staat met heel weinig voedsel te overleven. Water kan het dier in gevallen van nood uit boombast halen. Staande voor het buitenverblijf, zei een bezoeker dat hij bij elk dier dat hij in de dierentuin bekijkt, altijd vergelijkingen trekt met mensen. In dit geval herinnerde de grote Mara hem aan iemand die het liefst niet gezien wil worden. Zo iemand die op

verjaardagsfeestjes het liefst een glaasje water bestelt om de gastvrouw niet tot last te zijn.

Nauwelijks opgemerkte bagage-dragende koelies

Er zijn altijd mensen die aan dit beeld beantwoorden. Vaak zijn het vrouwen. Ze hebben een gedrag ontwikkeld waarin ze zich zoveel mogelijk beschermen tegen nieuwsgierige en lastige vragen. Want vragen van anderen gaan gauw te ver en doen dus pijn. Ze hebben een scherm van formaliteiten om zich heen gezet, waardoor niemand kan binnen komen in hun levenshuis. Zodra dat wel gebeurt, wordt het gauw emotioneel. Dan blijken zowel diepe verlangens als grote teleurstellingen in dat levenshuis te wonen, waarbij het verlangen zoveel mogelijk onderdrukt wordt. Want het leven bracht niet wat ze hoopten en terwijl in hun ogen andere mensen aten, dronken en liefhadden, voelden zij zich als de nauwelijks opgemerkte bagage-dragende koelies van het vrolijke gezelschap dat mensheid heet.

Onopvallend en haast onzichtbaar

Er is bovendien iets gebeurd waardoor de werkelijkheid bevestigt wat ze al dachten: niemand ziet mij. Wie dat eenmaal van zichzelf is gaan denken, zal meestal mensen en situaties ontmoeten waardoor die gedachte blijkt te kloppen. De realiteit speelt, zoals wel vaker gebeurt, een

eigenzinnig spel met mensen. Wat je dacht dat zou gebeuren, gebeurt ook. Er zijn niet zo heel veel mensen die moeite doen om een ander over deze onzichtbaar opgeworpen drempel heen te helpen. Wie niet of zo min mogelijk gezien wil worden, krijgt dus meestal de bevestiging dat het maar goed is dat hij zich onopvallend en haast onzichtbaar opstelt.

De prijs is hoog

Het is niet gemakkelijk om uit deze geestelijke omheining te breken. Dat kost veel kracht, leidt vaak tot groot onbegrip en bovendien is het een hele toer om nu ineens wél gezien te worden. Het heeft namelijk ook voordelen om je onopvallend te gedragen. Want tenslotte bemoeit zich bijna niemand meer met jou. Heerlijk, ongezien kunnen doen wat je wilt. Maar de prijs is groot. Je bent alleen met jezelf, eenzaam dus. Iemand trok zich ooit een keer terug uit angst om niet begrepen en zelfs beledigd te worden, uit een grote behoefte aan veiligheid dus. Maar dat teruggetrokken leven werd een gevangenis. Wat eerst nog beschermde tegen pijnlijke opmerkingen, blijkt jaren later de muur te zijn waarachter jij zelf opgesloten bent geraakt. Wie zulke mensen tegenkomt, voelt meestal hoe ze erbij willen horen, maar daarmee tegelijkertijd grote moeite hebben. Zodra ze iets zeggen, excuseren ze zich bij voorbaat dat ze iets zeggen. Als er hard gelachen wordt, krimpen ze ineen alsof het over hen gaat. Als er iets gebeurt in het gezelschap wat deining veroorzaakt, zijn zij de eersten die een schuldgevoel krijgen. Alsof het aan hen ligt dat er iets onaangenaams gebeurt.

Samaritaanse vrouw

In het Bijbelverhaal van Johannes 4 sluipt een vrouw in de schaduwen, dicht langs

de huizen, naar de waterbron, om daaruit haar deel water voor die dag te putten. Tot haar verrassing zit er iemand bij de put die haar warempel zelfs aanspreekt. Duidelijk wordt in het verhaal hoe deze vrouw bewust gekozen heeft voor een onzichtbaar leven. Haar manier van leven en het daarop volgende oordeel van de omgeving hebben er blijkbaar voor gezorgd dat ze het liefst elke gezelschap mijdt.

Verlangen om zichzelf en het leven volledig te aanvaarden

In het gesprek van Jezus met deze Samaritaanse vrouw blijkt hoe zij de draagster is van een groot verlangen. Dat verlangen dat bij haar naar het lijkt altijd seksueel werd uitgedrukt en onbevredigd bleef, is eigenlijk een verlangen om vrede te vinden en zichzelf en het leven volledig te aanvaarden. Dit wordt allemaal in religieuze taal uitgedrukt, maar het lijkt mij de grondslag van haar leven. Opnieuw geprobeerd, weer mislukt, weer tekort geschoten, opnieuw teleurgesteld, wederom het oordeel van mensen. En dan vervolgt ze maar haar onzichtbare weg in de schaduw van huizen om, terwijl iedereen zijn middagrust houdt, het noodzakelijke te doen. Want leven moet ze wel, zij het dat het meer het karakter van overleven heeft.

Over deze en andere verhalen zal het in de diensten van Kerk Zonder Grenzen gaan in de tijd tussen Aswoensdag en Pasen.

Aart Mak

Stem zonder lichaam

radio zondag 23 april, 19.00 uur, herhaling
30 april 11.30 uur

Een van mijn favoriete kinderboeken was *Knikkertje Lik* van Daan Zonderland. In dat boek uit 1951 ontdekt hoofdpersoon Judocus een grote knikker die hem, als hij eraan likt, de hele wereld over brengt met zijn wijsheid. Hij komt bij pratende ezels, toverkollen, afgezette koningen en in piepende muizen veranderende mensen die bijna worden opgegeten door de kater. In dat boek komen ook stemmen zonder lichaam voor. Het zijn mensen die te hoogmoedig waren om de adviezen van een als eenvoudige man vermomde tovenaars te volgen en dit was hun straf: alleen nog maar stem zijn. Uiteindelijk komt alles goed, maar als jongen van zes jaar heb ik mijzelf heftig afgevraagd hoe het leven zou zijn als ik alleen maar stem was.

Stem zonder lichaam

Heel veel later las ik dat de schrijver, Daan Zonderland, een pseudoniem was van de dichter, schrijver en journalist Daan van der Vat. Ook de zeer leesbare en erg geestige boeken over Professor Zegellak en zijn vrouw Zieltje waren van zijn hand. Maar waarom was deze in 1977 overleden schrijver niet zo bekend als ik dacht dat hij zou zijn? Omdat hij in de jaren '30 van de vorige eeuw lid werd van het Zwarte Front en in 1940 nog een weggestuurde Joodse leraar verving op een middelbare school. Pas in 1941 kwam hij tot het inzicht dat hij fout zat en zegde hij zijn lidmaatschap

van dat Zwarte Front op. Maar het is na de oorlog nooit meer echt goed gekomen met hem, in de ogen van anderen dan. Erover nadenkend besef ik dat de schrijver van *Knikkertje Lik* zelf ook een stem bleef zonder lichaam.

Stilstaan bij het lichaam

Op zondagavond 23 april, een week na Pasen, wil ik stilstaan bij het lichaam. Is het gemartelde, doodgebloede lichaam van Jezus opnieuw gaan leven? Of moeten we ons dat niet zo willen voorstellen en gaat het hier om iets anders?

Maar hoe anders dan? Wat is dat eigenlijk, opstanding? Is dat bij wijze van spreken en is Jezus hooguit als een geest aan zijn discipelen verschenen? Of was het echt anders en moeten wij hier ons verstand opofferen om de scheppingskracht en eeuwige liefde van God te kunnen volgen?

Durft iemand zich anno 2017 toe te vertrouwen aan de mogelijkheid dat niet alleen de opstanding van Jezus een schokkend waar verhaal is, maar dat ook het dwaas klinkende geloof waar zal blijken te zijn dat wij zullen herrijzen, na onze dood op aarde? En hoe zit het met dat lichaam? Als Jezus zijn wonden toont aan Thomas, lopen de gehandicapten van hier daar ook nog mank en blijven sowieso al onze littekens netjes intact? Het geloof zoekt begrepen te worden. Vandaar...

Aart Mak

WOORD OP ZONDAG

elke zondag om 09.15 uur

Maart is de maand van Alain Verheij (1989), reliblogger en de zelfbenoemde 'Theoloog des Twitterlands'. Verheij schopt graag relletjes op internet waarbij hij naar eigen genoegen zowel de atheïsten als de conservatieve christenen op de kast krijgt, maar hij is ook serieus panellid van het Theologisch Elftal van dagblad Trouw. Op het moment van schrijven is zijn thema nog niet definitief bekend, maar "het wordt waarschijnlijk iets met Abraham" - de zwerver waar Verheij zichzelf wel een beetje in herkent.

Stay tuned voor de gast van april. Tegen die tijd staat ook op de website van Radio Bloemendaal wie dat is. Volg *Woord op Zondag* door het te liken op Facebook, je te abonneren op de podcast op iTunes, of het programma - binnenkort - te volgen op SoundCloud.

Uit Daans Platenkoffer

Vera Lynn

Op 20 maart hoopt de Britse zangeres Vera Lynn honderd jaar te worden. Dat is de reden dat Daan Molenaar haar in zijn programma op 26 maart in de schijnwerpers zet. Hij laat uiteraard haar bekende liedjes horen, maar ook die van de tijd toen ze zong bij de vooroorlogse Britse dansorkesten. De vocale bijdrage werd toen nog vocal refrain of vocal chorus genoemd, bijna onopvallend tussen de overige orkestleden. De naam van de zanger stond nooit op het etiket van de 78-toerenplaat. Als de orkestleden niet worden vermeld, hoeft dat ook niet bij de vocalisten, daar ging men in die tijd nog van uit.

Juffrouw Snip en juffrouw Snap

Op 23 april klinken liedjes en melodieën uit de mobilisatietijd van vóór en in de eerste maanden van 1940. Het was in de tijd dat ook de radio- en theaterfiguren juffrouw Snip en juffrouw Snap het Nederlands amusement min of meer domineerden. In die tijd trok het optreden van deze figuren en andere artiesten in de zaal van de AVRO radio-omroep in Hilversum drommen toeschouwers van heinde en verre. Dergelijke toestanden deden zich ook voor bij de andere landelijke omroepen. Dat duurde totdat een paar decennia later het televisietijdperk voorgoed vaste voet aan de grond kreeg.

De Bergrede

‘En ik zeg zelfs: iedereen die naar een vrouw kijkt en haar begeert, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd’

Prachtig zijn de woorden die Jezus sprak in de Bergrede. Deze keer laat theoloog Jan Greven uit Blaricum de zijn licht schijnen over een zin uit de zaligsprekingen.

“Het is lastig om te bepalen wat precies bedoeld is met de tekst uit de Bergrede over het begeren van een vrouw en daarom is het een uitdagende tekst. Wat hier staat, is niet neutraal: je moet je positie bepalen.

Los van het feit dat het prachtige teksten zijn - de Zaligsprekingen kun je poëzie noemen -, is de Bergrede op existentieel niveau iets wat je niet loslaat, omdat de geboden zo absoluut zijn.

Niet alleen deze tekst, de hele Bergrede staat er bol van. En gaat eigenlijk over alle mogelijke situaties waarin je je als mens te buiten kunt gaan. Of je het nou hebt over agressie, macht, jaloezie, wraakzucht, hebzucht, hoogmoed of seksuele begeerte.

“Een sfeer waarin je kunt leven en handelen”

Je kunt je best doen om naar deze regels te leven, maar of je dat haalt, is een tweede. Dat moet je maar zien. De tekst staat er en als je mee wilt gaan in de beweging die Jezus heeft opgericht, dan is het wel de bedoeling dat je in elk geval je best doet om naar deze regels te leven.”

Zoeken naar gerechtigheid

“Uit de Bergrede spreken de Zaligsprekingen mij het meest aan. Die zijn zo prachtig. *Gelukkig zijn de treurenden, want zij zullen getroost worden. Gelukkig wie honger en dorst naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten. Verheug je en juich, want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel.* Denk aan het lot dat de christenen treft in het Midden-Oosten, wat er gebeurt vanuit IS. Denk aan de mensen die zich in Afrika inzetten voor vrede en hoe dat totaal niet aanslaat. Denk aan Tsjaad, Sudan, aan al die zoekers naar gerechtigheid die nu aan de kant geschoven worden. Hier worden zij zalig gesproken en wordt gezegd dat hun doen en laten de zaligspreking waard is. Dat het niet vergeefs is. Het geeft bevestiging dat het goed is je in te zetten voor het goede, voor gerechtigheid, en om te strijden tegen ongerechtigheid.

Voel je persoonlijk aangesproken

Of de woorden uit de Bergrede haalbaar zijn, is niet de vraag. Het gaat erom of je je aangesproken voelt en erdoor laat bepalen. Vrede op aarde is absoluut niet haalbaar, maar je kunt je er wel voor inzetten. Je kunt ook ernaar streven de kloof tussen rijk en arm te verkleinen. Het houvast is in de eerste plaats dat je je persoonlijk aangesproken voelt, en dat je vanuit je eigen situatie handelt. Daar

spreekt Jezus zijn volgelingen op aan. En vervolgens geeft hij het stramien aan. Als je hongert, treurt, dan word je op een gegeven moment zalig gesproken. Het wordt gezien. Tegelijkertijd houdt hij ons voor dat succes niet gegarandeerd is. Er zijn zo veel mensen overleden door de honger, massa's mensen hebben getreurd en zijn niet getroost, maar het gaat erom dat je je inspant, dat je een bepaalde richting geeft aan je leven. Zag ik deze woorden vroeger vooral als ethiek, nu zie ik ze veel meer als een sfeer waarin je kunt leven en handelen.”

Opgejaagd door de moraliteit

“Je vreselijk laten opjagen door de moraliteit, dat doen de Farizeeërs, Jezus niet. ‘Wie naar een vrouw kijkt om haar te begeren’, gaat niet over of het verkeerd is om te kijken naar een schilderij van een naakt vrouwenlichaam. De Bergrede zegt niet dat die schilderijen eigenlijk verboden moeten worden. Integendeel, het gaat om de schoonheid van een vrouwen- of mannenlichaam. Het gaat om het woord begeren, als je een vrouw alleen maar ziet als lustobject. Plat gezegd: dat je niet alleen maar je pik achterna moet lopen. Daar gaat het om. Daarvan word je als mens niet gelukkiger. Net zoals jongeren naar bepaalde vakantieoordn gaan om daar alleen maar seks te hebben. Maar het gaat net zo goed over de uitbuiting van de vrouw ten behoeve van reclame. Loop eens een parfumeriezaak binnen of kijk eens in een tijdschrift hoe zowel mannen als vrouwen zijn afgebeeld. Van mij mag het allemaal, maar ik denk niet dat het gezond is. Het maakt mensen niet gelukkig. Net zoals het mensen niet gelukkig maakt om alleen maar geld te willen hebben, maakt het mensen niet gelukkig om alleen maar seks te willen hebben. Volgens mij is dit de *pointe* van de Bergrede. Ik denk dat

Wie is Jan Greven?

Jan Greven (1941) studeerde theologie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. * Hij was aan de VU en in Afrika werkzaam in het theologisch onderwijs, werkte als directeur voor de IKON, was dertien jaar hoofdredacteur van het dagblad Trouw en de laatste vier jaar voor zijn pensionering uitgever van NRC Handelsblad, De Volkskrant, het Algemeen Dagblad en Trouw, de landelijke dagbladen van PCM uitgevers. * Als hoofdredacteur was hij Voorzitter Genootschap van Hoofdredacteurs (1993-1998). * Als uitgever vicevoorzitter Nederlandse Dagblad Pers (1999-2001). * Sinds zijn pensionering in 2001 schrijft hij recensies, eerst voor Trouw, later voor zijn eigen website www.jangreven.nl. * Hij schrijft boeken, waaronder een naar aanleiding van het overlijden van zijn dochter Aartje in 2012, daarnaast geeft hij lezingen. * Jan Greven is getrouwd met Vera Roelink.

deze zin ageert tegen elke vorm van verslaving. Jezus is het prototype van de vrije mens. Hij is volledig autonoom en op zichzelf betrokken. En zo zie ik dat die hele Bergrede oproept om werkelijk vrij en autonoom te zijn.”

Christien Jansen

“Ik kan niet tegen kwezelen”

Bijna anderhalf jaar was Klaas Vos op zondagmiddag te horen in het programma *Hemelse Modder*. Met veel plezier verzorgde hij dat twee maal per maand. Maar jammer genoeg is hij er mee gestopt, want: zo veel te doen en zo weinig tijd. Omdat de luisteraars hem voorlopig moeten missen, volgt hier een interview met hem.

“Als Radio Bloemendaal mij over een jaar nog kan gebruiken, dan ga ik er graag over denken om opnieuw een of ander programma te maken,” zegt Klaas Vos. Per 1 juli legt hij zijn predikantenwerk in Ossendrecht neer en wil dan naar ‘t Gooi of omstreken verhuizen. “Beide dingen zullen mij veel meer ruimte geven om ontspannen andere dingen te doen. Want ook al ben ik nu in Brabant parttime in dienst, werken als predikant zit wel fulltime in je kop. En verder valt dan het bezwaar van de lange reistijden naar de Randstad weg. Nu kost het me drie uur om op en neer naar een verjaardag te gaan en ik heb gemerkt dat je zoiets vanwege de afstand dan gauw laat zitten.”

Een God van liefde, warmte en vrijheid
Dat Klaas Vos bij Radio Bloemendaal

terecht gekomen is, heeft alles te maken met Ad van Nieuwpoort. “Toen ik jaren geleden in Amsterdam woonde en volop zoekende was wat God en kerk betreft, bezocht ik een keer een dienst waar Ad van Nieuwpoort voorging. Zijn overtuigende manier van omgaan met de Bijbelverhalen sprak mij zeer aan. Ik meldde hem dat na afloop van de dienst, we raakten in gesprek en daaruit is een nauw contact ontstaan. Ik had eerder weliswaar afstand gedaan van een specifiek soort God,

“Ook parttime werken als predikant zit fulltime in je kop”

maar voelde nog altijd verlangen naar een hogere geborgenheid. Geen angst-God, zoals die uit mijn jeugd, maar een God van liefde, warmte en vrijheid. Die ervoer ik tijdens de dienst van Ad. Ik was dan ook enthousiast toen hij mij in 2007 uitnodigde om iets te gaan opzetten in het aan de Thomaskerk verbonden theater. Verder kwam ik in dienst van de stichting Zingeving op de Zuidas. Ik interviewde allerlei mensen met publiek erbij. Dus is

het niet zo verwonderlijk dat het later, toen ik al jaren als predikant in Ossendrecht stond, Ad was die mij vroeg of ik bij Radio Bloemendaal wilde meewerken aan een praatprogramma met een gast.”

Geen vrome jongen

Ervaring met radio-maken had Klaas Vos al opgedaan bij de VPRO en later ook bij de VARA, KRO en in het programma *Langs de Lijn* van de NOS. Want al als kind was hij een liefhebber van voetbal en fan van Ajax. “Dat ik bij de radio belandde en niet meer op de kansel verscheen, kwam doordat ik het in de jaren ‘80 bij geloof en kerk niet kon vinden. Ik houd van praten en vertellen, dus toen iemand van de VPRO mij als geschikte microfoonstem op het spoor kwam, was dat voor mij een geweldige kans. Ik kon daar aan de slag met een leuk radioprogramma.”

Na twee decennia hield Klaas Vos het in 2006 voor gezien in Hilversum, ook door allerlei reorganisaties. Hij voelde de behoefte om toch weer als predikant te gaan werken en werd bevestigd in Ossendrecht, nadat iemand uit die gemeente zijn openhartige interview in Trouw gelezen had. Een vrome jongen wil hij trouwens niet zijn. “Ik kan niet tegen kwezelen. En zo vroom is de mens helemaal niet.” Ook in Brabant streeft Klaas Vos naar een kerk die er voor de hele gemeenschap is. Zo organiseert hij culturele avonden in het kerkgebouw, waar hij regelmatig met bekende Nederlanders, zoals journalisten, schrijvers, politici en sportprominenten interessante discussies voert en waar ook niet-kerkelijken op af komen.

Bach's muziek swingt

Dat hij over een paar maanden vertrekt uit Ossendrecht als predikant, biedt onder meer ruimte voor zijn hobby zingen. Daarbij gaat voor hem niemand boven

Bach. “Het werk van die componist is eten en drinken voor mij. Ik zie hem als een van Gods grootste geschenken aan ons. Bach's muziek swingt en door verrassend gebruik te maken van dansmaten worden zware thema's dankzij de combinatie met lichte klanken voertuigen van hoop.”

Terug in de studio

Bij Radio Bloemendaal eind 2015 had Klaas Vos het vak snel weer in de vingers en voor zijn gevoel herleefden oude tijden. De samenwerking met programma-coördinator Job de Haan beviel goed. Het kostte even tijd om de beste vorm te vinden van het programma *Hemelse Modder*, maar met veel genoeg heeft hij eraan gewerkt. Een van zijn leukste interviews was dat met radio- en televisiepresentatrice Dieuwertje Blok. Ook met sportjournalist Willem Vissers van de Volkskrant had hij een bijzonder gesprek. Voor de jonge technicus Yaël die elke week de opnamen van *Hemelse Modder* maakt, heeft Klaas Vos veel bewondering. “We hadden meteen goed contact en vaak veel plezier. Ze is heel goed in haar vak.”

Zoals het er nu uitziet, zou het best kunnen dat Klaas Vos over enige tijd, als een groot deel van de huidige werklust is weggefallen, weer eens een programma bij Radio Bloemendaal voor zijn rekening neemt. Het is hem in elk geval tijdens de afgelopen anderhalf jaar in de studio van de Dorpskerk goed bevallen!

Dorien Veldman

Wie een aflevering van *Hemelse Modder* met Klaas Vos wil horen, kan terecht bij de website van Radio Bloemendaal en via *terugluisteren* het programma opzoeken.

Orgelpunt

elke zondag om 14.30 uur

Afscheid van Leo Dobbe

Drie jaar lang heeft Leo Dobbe met veel plezier meegewerkt aan het programma Orgelpunt bij Radio Bloemendaal. Hij nam steeds de vierde zondag van de maand voor zijn rekening en zijn muziekkeuze was vaak heel verrassend. Dankzij zijn betrokkenheid bij de orgelconcerten in de Kathedrale Basiliek Sint Bavo kent Leo veel organisten persoonlijk en dat was in zijn programma's soms ook te merken. Helaas moet Leo nu dit werk opgeven. Zijn gezondheid dwingt hem tot deze beslissing. De andere leden van het team dat Orgelpunt verzorgt, hebben met spijt van zijn besluit kennisgenomen. Radio Bloemendaal dankt Leo Dobbe hartelijk voor zijn inzet.

Op 5 maart verzorgd door Cees Verschoor

Wim van Beek kwam in een organisten-loopbaan terecht. "Maar anders was ik jazzpianist geworden." Inmiddels is hij gestopt als organist van de Groninger Martinikerk. Na meer dan zestig jaar hing de 87-jarige maestro vorig najaar de harp aan de wilgen. Hij kijkt met tevredenheid terug. Voor het programma Orgelpunt laat Van Beek nog 'zijn' beroemde Franz Casper Schnitger-orgel horen met werken van componisten uit de baroktijd o.a. Georg Böhm, Nikolaus Bruhns en Johann Sebastian Bach.

Op 12 maart verzorgd door Nico Timmerman

Een uitgeverij in Leipzig brengt elk jaar

een orgelkalender uit, met op elk blad een mooie orgelfoto en op de achterzijde een uitvoerige beschrijving ervan. Bij deze kalender hoort een CD met muziek van alle twaalf orgel, bij elkaar 75 minuten. De eerste foto in 2017 toont het Eule-orgel in de Dom van Halberstadt - Saksen-Anhalt. De vaste organist laat een enthousiaste improvisatie horen over *Joshua fit the battle of Jericho*. De trompet erbij maakt er een spetterend geheel van. Daarna klinkt het orgel uit de Dom van Havelberg met Bach en dat uit de Dom van Hildesheim met Reger. Verder zijn nog opnamen te horen uit de jaargangen 2011 en 2013.

Eule-orgel in de Dom van Halberstadt.

Op 19 maart verzorgd door Kees Schuurman

Orgelmuziek wordt door mensen heel verschillend gewaardeerd. Er is een bescheiden club liefhebbers, een groep die het af en toe wel aardig vindt en mensen die er een uitgesproken hekel aan hebben. Die laatsten zouden deze aflevering eens moeten beluisteren. Hier wordt het orgel als het ware ingepakt in een klein barokorkest. En hoe anders komt het dan tot zijn recht, zeker als het gaat om muziek van grootse componisten als Carl Philipp Emanuel Bach, Händel, Mozart

en Johann Sebastian zelf. Kees Schuurman laat opnamen horen met toporganisten Leo van Doeselaar en Erwin Wiersinga, die het Le Picardorgel van de Martinikerk van Groningen bespelen, samen met de barokspecialisten van het Northern Consort.

Op 26 maart verzorgd door Leo Dobbe

Deze keer wordt een herhaling uitgezonden van het programma dat Leo Dobbe maakte voor zondag 28 september 2014 met onder andere muziek uit de Sint Janskathedraal in Den Bosch en in De Duif in Amsterdam, daar gespeeld door Stephan van de Wijgert, een goede vriend van Leo.

Op 2 april verzorgd door Cees Verschoor

De organist Johannes Gijsbertus Bastiaans was van 1858 tot 1878 stadsorganist van de Grote of Sint-Bavokerk en stadsbeiaardier in Haarlem. Vanaf zijn tiende kreeg hij orgellessen in Deventer. Hij leerde voor horlogemaker en vestigde zich in Rotterdam. Daar maakte hij kennis met C.F. Hommert, die hem de werken van Johann Sebastian Bach liet horen. Bastiaans trok naar Duitsland, waar hij les kreeg van onder meer Felix Mendelssohn-Bartholdy en F. Becker. Bastiaans heeft veel gezangen gecomponeerd, zoals gezang 14 uit het Liedboek 1973 *De Heer is mijn Herder*. Herman van Vliet heeft pas een CD uitgegeven met elf bewerkingen van Bastiaans en speelt deze werken op drie verschillende beroemde orgels.

Op 9 april verzorgd door Nico Timmerman

Onlangs beluisterden Henk Exel en ondergetekende een concert in het

Orgelpark. Het programma dat Thomas Trotter (stadsorganist in Birmingham) daar ten gehore bracht wil ik u vanmiddag voor een groot deel ook laten horen, weliswaar op ander orgels en door andere organisten, maar toch. Eerst de concertgever zelf op "zijn" orgel in de Townhall van Birmingham. Hij speelt van Thalben Ball Variaties op een thema van Paganini. Dan het Orgelconcert van Händel no.10 in d-kl, gevolgd door de Fantasie over "Straf mich nicht in deiner Zorn" van Reger. Van Widor hoorden we het eerst deel uit de 5e Orgelsymphonie en tenslotte, uit "Bach's Memento", ook van Widor, de orgelbewerking van het slotkoor uit de Mattheus Passion.

Op 16 april verzorgd door Henk Exel

Henk Exel gaat altijd op zoek naar iets om de luisteraar mee te verrassen, zo ook deze eerste paasdag. Deze aflevering van Orgelpunt gaat hij een programma presenteren met feestmuziek, omdat Christus de dood heeft overwonnen. Hij laat specifieke paasmuziek van Max Reger horen, maar ook gewoon feestelijke orgelmuziek van Leféfure-Wély, Lemare en Guilmant. En natuurlijk zijn er ook orgelbewerkingen van bekende paasliederen.

Op 23 april verzorgd door Leo Dobbe

Vandaag is zijn programma van 26 oktober 2014 opnieuw te horen. Op die datum begon, 100 jaar eerder, WO I. Ook dat bepaalde mee de muziekkeuze van Leo voor deze datum. In dit programma klinkt onder meer muziek van Joseph Jongen, Marcel Dupré en Albert Alain. De organisten zijn Wouter van den Broek en Ton van Eck. Een boeiend programma!

vervolg op pagina 18

Hemelse Modder

radio zondag 16.00 uur

Afwisselend nemen Annemiek Schrijver en Sytze de Vries het programma Hemelse Modder voor hun rekening, drie maal per maand op zondag tussen 16.00 en 17.00 uur. Met aansprekende gasten uit de wereld van cultuur en maatschappij gaan door de 'modder' van hun leven om samen te ontdekken waar deze 'hemels' ophicht.

Op 26 maart presenteert Sytze de Vries Hemelse Modder, maar er kan op dit moment nog geen definitief uitsluitsel worden gegeven wie de gast zal zijn.

Wim Reussink

Wel is bekend dat Sytze op 23 april Wim Reussink ontvangt in de studio van Radio Bloemendaal. Reussink is als cantor-organist verbonden aan de Protestantse Gemeente in Winterswijk. Ook is hij jazzmusicus, beiaardier, dirigent en componist. In 2005 componeerde hij in

het kader van zestig jaar bevrijding het grootschalige werk *PAX* voor fanfare-orkest, groot koor en solist. Hij was in datzelfde jaar winnaar van de culturele prijs van de gemeente Winterswijk vanwege zijn verdiensten voor de muziek in het algemeen en de kerkmuziek in het bijzonder. In 2012 won hij het beiaard-improvisatieconcours georganiseerd door de Nederlandse Klokkenspelvereniging. Ruessink maakte deel uit van de redactie van het nieuwe *Liedboek* uit 2013.

Christine Pannebakker

Annemiek Schrijver spreekt in Hemelse Modder op 5 maart met Christine Pannebakker. Zij is journalist, columnist en schrijfster van bestsellers als *Wie ben ik*, *Het mama masterplan* en *Vrouwenpower*. Ze was jarenlang journaliste voor *De Standaard*. Haar rubrieken werden door de lezers bekroond met 'Meest gelezen & gewaardeerd.' Ook was ze journaliste

Gedenck-clanck in 1626. Valerius vertelt het verhaal van de Opstand tegen Spanje in proza, afgewisseld met door hem bewerkte geuzenliederen en nieuwe, door hemzelf gedichte liederen. De uitzending begint plechtig met de Valerius-Suite die Willem Vogel componeerde voor de troonsafstand van koningin Wilhelmina in 1948 en eindigt met vuurwerk: een dubbelfuga over *O Nederland, let op uw saeck* die Jan J. van den Berg componeerde voor het 25-jarig organistenjubileum van Klaas Jan Mulder in 1983.

vervolg van pagina 17

Op 30 april verzorgd door Peter Dillingh

Sinds 1980 was Koninginnedag op 30 april, hoewel de koningin jarig is op 31 januari. Sinds 2013 is 30 april een gewone dag tussen Koningsdag en 5 mei, maar toch: Orgelpunt is deze keer gestoken in rood-wit-blauw met oranje. Op het programma staan orgelbewerkingen over Valerius-liederen. Adriaan Valerius was de samensteller van een liedbundel over de Tachtigjarige Oorlog: *Nederlandtsche*

en columniste voor onder meer Viva, Margriet, Villa d'Arte en Happinez. Na jaren van non-fictie waagde Pannebakker zich in 2014 aan haar roman *De week*, die draait om de vraag: wat zou jij doen met zeven dagen vrijheid?

Shura Lipovsky

Op 19 maart is Shura Lipovsky de gast van Annemiek Schrijver. Shura Lipovsky is een vermaarde zangeres, danseres, componist van Jiddische en Joodse liederen en verhalenverteller. Ze studeerde aan het Rotterdams conservatorium, de zomeruniversiteit in Oxford en in Parijs bij Maison de la Culture Yiddisch. Via zang, dans en verhalen is zij actief in de interreligieuze beweging en lid van Musici Zonder Grenzen in Nederland, dat werd opgericht tijdens de Kosovo-oorlog. Haar laatste cd heet *Vaytinke*, verwijzend naar het thema afstand en nabijheid; vayt is Jiddisch voor ver of ver weg. De cd probeert heden en verleden met oude en nieuwe Jiddische poëzie samen te brengen.

André Heuvelman

André Heuvelman, die op 2 april bij Hemelse Modder met Annemiek Schrijver is te horen, is sinds 1990 trompettist en vanaf 1997 als solotrompettist verbonden aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Ook maakte hij destijds deel uit van het Nederlands Blazers Ensemble. Voor Heuvelman is de trompet geen

doel, maar communicatiemiddel om mensen en musici met elkaar in aanraking en in beweging te brengen. Hij geeft regelmatig masterclasses en is docent aan het Rotterdams conservatorium Codarts. In 2014 werd hij uitgenodigd om in aanwezigheid van Koningin Máxima de prestigieuze Markthal in Rotterdam muzikaal te openen.

Tinkebell

Annemiek Schrijver heeft op 16 april een gesprek met Katinka Simonse (1979) alias Tinkebell, een controversiële kunstenares. Zij stelt in haar werk en optredens de dubbele moraal aan de kaak die mensen erop nahouden als het om dieren gaat. Landelijke bekendheid kreeg zij door het vervaardigen van een handtas met het bont van eigen haar kat. In 2007 dreigde ze tijdens een eco-designmarkt zestig kuikentjes door de versnipperaar te halen en een jaar later liet ze in galerie Masters in Amsterdam 95 hamsters tegelijkertijd rondhollen in hamsterballen. Door haar werk krijgt zij duizenden haatmails en doodsbedreigingen. Een selectie daarvan bracht ze uit in de bundel *Dearest Tinkebell*. In 2015 deed Tinkebell weer van zich spreken toen zij naar Afghanistan reisde uit bezorgdheid over het lot van de uitgezette Afghaan Feda Amiri en zijn dochter Tamana, die hem was gaan zoeken.

Programmaoverzicht

Radio Bloemendaal

Uitzendschema Radio Bloemendaal van zondag 5 maart t/m 2 mei

5 maart 1^e zondag 40 dagen

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Dirk Out
10.00 Ds. Jaap Smit, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
14.00 Psalmenmuziek met Henk Exel
14.30 Orgelpunt met Cees Verschoor
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

dienst elders:

10.00 Ds. Aart Mak,
Het Trefpunt, Bennebroek

7 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Mgr. dr. Dick Schoon, Amsterdam
13.30 Einde

8 maart - Vesper

19.15 Muziek
19.30 Vesper in de 40-dagentijd
20.00 Einde

12 maart 2^e zondag 40 dagen

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Oratorium Plus met Henk Exel
13.45 Verhaal & Co met Henk Exel

14.30 Orgelpunt met Nico Timmerman
15.30 Musica Religiosa
16.00 Areopagus
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

14 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Dr. Stephan de Jong, Bussum
13.30 Einde

15 maart - Vesper

19.15 Muziek
19.30 Vesper in de 40-dagentijd
20.00 Einde

19 maart 3^e zondag 40 dagen

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Notenbeeld met Hans Bos
14.00 Dichtwerk met Leny Deurloo
14.30 Orgelpunt met Kees Schuurman
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

dienst elders:

10.00 Ds. Aart Mak, Pelgrimskerk,
Badhoevedorp

21 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Alida Groeneveld, Almere
13.30 Einde

22 maart - Vesper

19.15 Muziek

19.30 Vesper in de 40-dagentijd
20.00 Einde

26 maart 4^e zondag 40 dagen

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
13.30 Uit Daans Platenkoffer
14.30 Orgelpunt met Leo Dobbe
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

28 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Prof. dr. Gerard den Hertog,
Apeldoorn
13.30 Einde

29 maart - Vesper

19.15 Muziek
19.30 Vesper in de 40-dagentijd
20.00 Einde

2 april 5^e zondag 40 dagen

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Dirk Out
10.00 Ds. Tjitske de Vries-Meijer, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
14.00 Psalmenmuziek met Henk Exel
14.30 Orgelpunt met Cees Verschoor
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Dr. Stephan de Jong, live dienst
21.00 Einde

4 april Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Ds. Ruurd van der Weg, Uithoorn
13.30 Einde

5 april Vesper

19.15 Muziek
19.30 Vesper in de 40-dagentijd
20.00 Einde

9 april Palmпасen

09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Oratorium Plus
13.45 Verhaal & Co met Henk Exel
14.30 Orgelpunt met Nico Timmerman
15.30 Musica Religiosa
16.00 Areopagus
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde

11 april Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek
12.25 Dhr. Leo Fijen, Maartensdijk
13.30 Einde

13 april Witte Donderdag

19.15 Muziek
19.30 Dr. Ad van Nieuwpoort,
dienst van Schrift en Tafel
20.30 Einde

14 april Goede Vrijdag

19.15 Muziek
19.30 Dr. Ad van Nieuwpoort
20.30 Einde

15 april Stille Zaterdag

21.15 Muziek
21.30 Paaswake, dr. Ad van Nieuwpoort
dienst van Schrift en Tafel
22.45 Einde

16 april Pasen

- 09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort
10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Muziek
14.30 Orgelpunt met Henk Exel
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Ineke Clement, live dienst
21.00 Einde

Maandag 17 april 2^e paasdag

- 09.00 Paasmuziek
10.00 Ds. Ineke Clement (herh)
11.30 Paasspecial met Sefanja Jongkind en anderen
13.30 Einde

18 april Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 Muziek
12.25 Ds. Ruben van Zwieten, Amsterdam
13.30 Einde

23 april

- 09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Dirk Out
10.00 Ds. Juup van Werkhoven, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Cantate met Kees Schuurman
13.30 Uit Daans Platenkoffer

- 14.30 Orgelpunt met Leo Dobbe
15.30 Musica Religiosa
16.00 Hemelse Modder
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Aart Mak, live dienst
21.00 Einde
- dienst elders:**
09.30 Ds. Aart Mak
De Samenstroom, Wieringerwerf

25 april Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 Muziek
12.25 Dr. Ciska Stark, Lexmond
13.30 Einde

30 april

- 09.00 Muziek
09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
09.15 Woord Op Zondag
09.45 Opmaat met Dirk Out
10.00 Ds. Rob Visser, live dienst
11.30 Ds. Aart Mak
12.45 Psalmen met Aart Mak
13.00 Interkerkelijke Gezinsdienst
14.00 Engelse Koorzang
14.30 Orgelpunt met Peter Dillingh
15.30 Musica Religiosa
16.00 Muziek
17.00 Surprise
18.00 Musica Religiosa
19.00 Ds. Theo C. Wielsma, live dienst
21.00 Einde

2 mei Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 Muziek
12.25 Ds. Gert van de Meeberg,
Halfweg-Zwanenburg
13.30 Einde

Ook de moeite waard

Hofjeswandering door Haarlem

Ontdek de verborgen hofjes van Haarlem, want achter zware deuren

en verscholen toegangspoorten liggen schattige huisjes en mooie ommuurde tuinen. De hofjes werden gesticht door de goeude burgerij als opvang voor behoeftige ouderen en bejaarde vrouwen. Zij werden gehuisvest in kleine woningen, die aan een als tuin ingericht binnenhof lagen; lekker veilig en beschut. Nog altijd wordt in de hofjes van Haarlem gewoond. Maar een kijkje nemen mag altijd. Kijk voor een wandelroute op www.haarlemmarketing.nl

Russisch realisme

In het Drents museum te Assen is tot en met 2 april 2017 een bijzondere tentoonstelling te bekijken over een groep Russische schilders tussen 1870 en 1900. Zij noemen zich Peredvizhniki oftewel zwervers en kozen ervoor om het leven van de gewone mens te verheffen tot kunst. Daarbij schuwden zij aspecten als sociaal onrecht of honger niet. Van Ilja Repin, ook wel de Rembrandt van Rusland genoemd, is het beroemde werk de *Wolgaslepers* te zien dat in 1999 een van de toppers was van de grote Repin-tentoonstelling in het Groninger museum.

Matthäus Passion meezingen

Oratoriumkoor COV Haarlem voert al sinds 1929 elk jaar de Matthäus Passion van J.S. Bach uit, altijd begeleid door orkest en met medewerking van

professionele solisten. Dit jaar organiseert het koor op zaterdag 1 april iets extra's: een Meezingconcert Matthäus Passion in de Haarlemse Grote of Sint-Bavokerk. Daarbij krijgt iedereen uit het publiek de kans om de koordelen mee te zingen. Het koor, de verteller en een tenor zorgen ervoor dat het passieverhaal volledig aan bod komt.

Het concert, dat om 16.00 uur begint, staat onder leiding van dirigent Piet Hulsbos. Matthias Havinga bespeelt het orgel. De entreprijs is bewust heel laag gehouden, namelijk 3 euro inclusief een tekst- en muziekboekje.

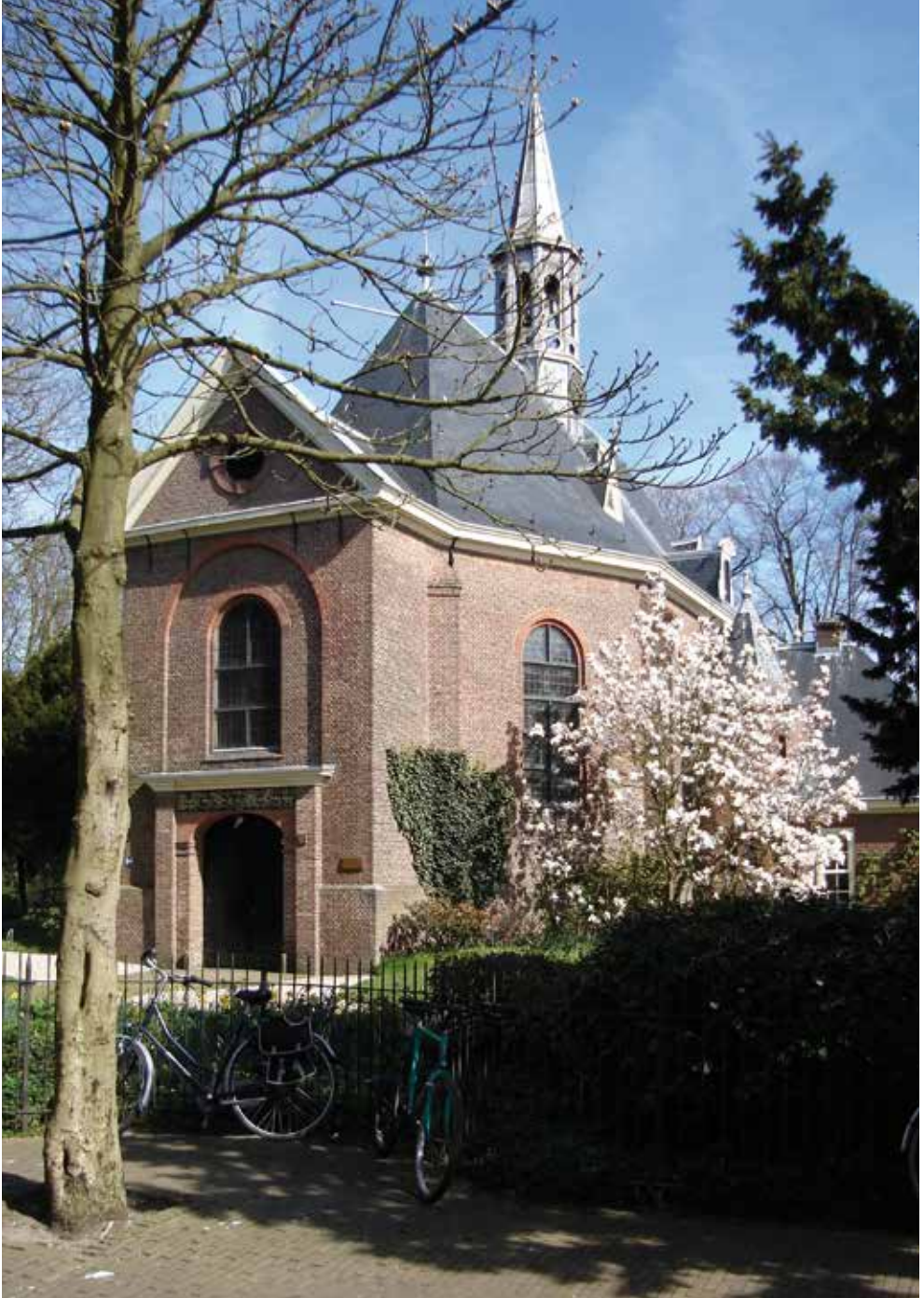
Geduld met God

Tomas Halik is een Tsjechische katholieke theoloog. Hij ontving voor zijn boek *Geduld met God* de Europese prijs voor het beste theologische werk 2011. Alleen de titel al maakt nieuwsgierig. We gaan er toch meestal van uit dat God geduld met ons moet hebben. Maar Halik beweert dat wij met het mysterie dat we God noemen, nooit klaar zijn. Tijden waarin God ver weg lijkt, moeten we geduldig zien door te komen.

Halik is geboeid door de figuur van Zacheüs. Dat is voor hem de mens die bewust afstand bewaart, die aan de rand van de kerk of daarbuiten staat, maar door de ontmoeting met Jezus uit zijn lethargie wordt gehaald. Aan de hand van deze twijfelaar – de ondertitel van zijn boek luidt niet voor niets 'twijfel als brug tussen geloven en niet-geloven' – laat Halik zien dat gelovigen en niet-gelovigen vaak heel dicht bij elkaar staan in hun zoeken en vragen.

Cantate

Op de zondagen 5 maart en 2 april grasduint Kees Schuurman voor zijn programma *Cantate* in het nieuwe *Liedboek*, waarvan veel psalmen en gezangen inmiddels via zes cd's te horen zijn, uitgevoerd door het Vocaal Theologen Ensemble onder leiding van musicoloog en theoloog Hanna Rijken. Maar in elke uitzending is ook altijd kerkmuziek te horen uit de rijke traditie van alle tijden uit binnen- en buitenland, uitgevoerd door gerenommeerde ensembles.

Radio Bloemendaal Kerk Zonder Grenzen
Kerkplein 20, 2061 JD Bloemendaal
tel. 023 737 00 98
e-mail: radiobloemendaal@kerkzondergrenzen.nl
www.radiobloemendaal.nl - www.kerkzondergrenzen.nl